

MAR-E1042

KULTTUURIMAISEMAMAN HISTORIA **KURSSIESITE 10.1.2022**

Kurssin aloitus viikolla 2

(Huom! Tässä esitetyt tiedot päivittyvät kurssin edetessä)

Opettajat: professori Ranja Hautamäki, yliopisto-opettaja Aada Taipale, vierailevat luennoitsijat

TRANSFORMATIONS

Millaisia ovat Suomen kulttuurimaisemien ominaispiirteet ja mikä on niiden kehityshistoria? Millaisia kulttuurisia merkityksenantoja maisemiin liittyy? Miten kulttuurimaisemat kytkeytyvät maisema-arkkitehdin tehtäväkenttään?

Maisema on kulttuurisesti rakentunut. Se on syntynyt luonnon ja kulttuurin prosessien vuorovaikutuksen tuloksena, ja sen merkitykset ovat kulttuurisesti tuotettuja. Kurssilla lähestytään kulttuurimaisemaa kolmesta näkökulmasta: 1) Suomen maisemahistoriallisen kehityksen, 2) kansallismaisemien rakentaman kansallisen identiteetin ja 3) hallinnollisen maisemanhoidon ja -suojelun kannalta. Kurssilla esitellään kulttuurimaiseman ominaispiirteitä, käsitellään maiseman roolia kansallisen identiteetin rakentamisprosessissa sekä perehdytään kulttuurimaiseman suojelun ja hoidon kysymyksiin.

Suoritus koostuu luennoista, kansallismaisemia koskevasta seminaarityöstä ja esseestä tai oppimis-päiväkirjasta. Kurssi alkaa **10.1.2022 klo 15.15**. <https://aalto.zoom.us/j/65544163522>

Pispalan harju Tampereella (trekearth.fi).

Kurssin suorittaminen ja sisältö

Kurssi soveltuu kandidaatti- ja maisteriopiskelijoille. Opintojakson laajuus on 3 op, ja se sisältää 25 h ohjattua opetusta ja 56 h itsenäistä opiskelua. Kurssisuoritus koostuu luennoista, seminaarityöstä ja esseestä tai oppimispäiväkirjasta. Poissaoloista on sovittava etukäteen.

Kurssin osatehtävät ovat seuraavat:

1. Luennot, joilla perehdytään Suomen kulttuurimaiseman kehitykseen ja ominaispiirteisiin sekä maisemansuojelun tehtäväkenttään. Luentoihin liittyy kevyitä ennakkolukutehtäviä. Jokaisella luennoilla on nimetyt pääkommentaattorit, jotka valmistautuvat muutamaan kysymykseen. Lista pääkommentaattoreista mycourses-tehtävät-sivun wikissä. [Luennon valinta 16.1. mennessä.](#)
2. Parityönä tehtävä seminaarityö, jossa perehdytään kansallismaisemiin ja niiden vaalimiseen. Ks. tarkempi kuvaus s. 3 ja oma tehtävänanto mycourses-tehtävät-sivulla.
3. Essee vapaavalintaisesta kulttuurimaiseman hoidon teemasta TAI luennoista ja seminaareista laadittava oppimispäiväkirja. Ks. tarkempi kuvaus s. 3.

Kurssin mitoitus:

Kontaktiopetus, yhteensä: 25 h

- luennot: 16 h

- seminaarit (kansallismaisema): 9 h

Itsenäinen työ, yhteensä 56 h:

- kansallismaisema-seminaarityö: 25 h

- oppimispäiväkirja tai essee: 25 h

- luentoihin valmistautuminen: 6 h

Kansallismaisema-seminaarityö:

Parityönä tehtävässä seminaarityössä tutustutaan Suomen kansallismaisemiin - maisemien rakentamaan suomalaiseen identiteettiin ja näiden arvojen vaalimiseen. Parit voivat valita itse kohteensa, ks. mycourses-tehtävät-sivun wiki. julkaisu Putkonen, Lauri (toim.): *Kansallismaisema*. Helsinki: Ympäristöministeriö, 1993 tai Ympäristöministeriön nettisivut <https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Maisemat/Kansallismaisemat>). Seminaarityössä pohditaan mm. kysymyksiä, miksi kohde on valittu kansallismaisemaksi ja miten kansallismaiseman arvoja vaalitaan julkishallinnon ja paikallistason keinoin. Ks. erillinen tehtävänanto. Seminaarityö esitellään 15-20 minuutin pituisena powerpoint-esityksenä 28.2., 7.3. ja 14.3.2022. **Aiheen valinta 24.1. mennessä.**

Oppimispäiväkirja:

Oppimispäiväkirjaan merkitään muistiinpanoja koko kurssin ajalta eri opetustilanteista (luennot, seminaarityöt, keskustelut ym.) sekä näihin liittyviä merkittäviä oppimiskokemuksia, avoimia kysymyksiä ja omakohtaisia pohdintoja. Oppimispäiväkirjalla ei tarkoiteta varsinaisia luentomuistiinpanoja vaan luentojen pohjalta syntyneitä pohdintoja kulttuurimaisemasta ja sen merkityksestä maisema-arkkitehtien työkentässä. Päiväkirjan pituus n. 1800-2000 sanaa ja palautus 31.3.2022 mycourses-alustalle.

Essee:

Yksilötyönä tehtävässä esseessä perehdytään tarkemmin kulttuurimaisemien hoidon tehtäväkenttään. Valitse vapaasti itseäsi kiinnostava kulttuurimaiseman teema ja tuo esille sen vaalimiskeinoja konkreettisten esimerkkien avulla (esim. selvitykset, ohjelmat, suunnitelmat, toteutetut kunnostukset ym.). Esseen aiheena voi olla esim. jokin arkeologisen maiseman erityispiirre tai maaseutu/perinnemaiseman tai kaupungin kulttuurimaiseman osa-alue. Voit valita esim. aiheen, johon olet tutustumassa samaan aikaan suoritettavalla studiokurssilla. Esseen pituus n. 800-1000 sanaa + kuvat + lähteet. Ks. erillinen tehtävänanto. Palautus 31.3.2022 mycourses-alustalle.

Oppimistavoitteet

Opintojakson aikana opiskelija tutustuu Suomen kulttuurimaiseman ominaispiirteisiin ja kehityshistoriaan. Opiskelija tunnistaa luonnontekijöiden, elinkeinojen ja yhteiskunnallisten taustatekijöiden osuuden eri kulttuurimaisematyyppien muotoutumisessa. Opiskelija osaa hakea tietoa maiseman kulttuuriperinnöstä ja tunnistaa kartoista ja maastossa eri kulttuurivaiheiden piirteitä. Opiskelija osaa

tulkita maiseman historiallista ulottuvuutta ja ymmärtää kulttuurimaiseman historian tärkeyden osana maisemasuunnittelun tietopohjaa.

Kurssin arvosteluperusteet

Kurssi arvioidaan arvosanoin 1-5. Arvosana perustuu kokonaisarviointiin, jonka osina ovat seminaarityö (40%), oppimispäiväkirja/essee (40%) sekä luento-osallistumiset (20%).

Seminaarityön arvosteluperiaatteet:

- työn kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- esityksen rakenne ja selkeys
- lähteisiin perehtyminen, aiheen käsittelyn johdonmukaisuus
- oma pohdinta ja analyttisyys
- suullinen ja visuaalinen esitystapa

Esseen arvosteluperiaatteet:

- työn kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- esseen rakenne ja selkeys
- lähteisiin perehtyminen, aiheen käsittelyn johdonmukaisuus
- oma pohdinta ja analyttisyys
- viitteiden käyttö ja kirjallisuusluettelon asianmukaisuus

Oppimispäiväkirjan arvosteluperiaatteet

- oppimispäiväkirjan kokonaisvaikutelma ja perehtyneisyys
- oppimispäiväkirjan rakenne ja selkeys
- oppimisprosessin reflektointi ja analysointi
- luentojen ja seminaaritöiden aihepiirien kytkeminen alan laajempaan kenttään ja tutkimukseen

Punkaharjua esittävä koulutaulu.

Alustava aikataulu **PIENET MUUTOKSET MAHDOLLISIA**

10.1.2022 klo 15.15-17

KULTTUURIMAISEMAN HISTORIA – aloitusluento, Ranja Hautamäki
Esittäytymiset, johdatus kurssin teemoihin, seminaarityön esittely

17.1.2022 klo 15.15-17

KARTAT KERTO VAT - HISTORIALLISTEN KARTTOJEN TULKINTA, FT Katariina Kosonen (Aada Taipale)

24.1.2022 klo 15.15-17

MAATALOUSYHTEISKUNNAN MAISEMA, FT Päivi Maaranen (Aada Taipale)

31.1.2022 klo 15.15-17

PERINNEBIOTOOPPIEN SUOJELU SUOMESSA, FT Kaisa Raatikainen (Aada Taipale)

7.2.2022 klo 15.15-17

RAKENNETUN YMPÄRISTÖN SUOJELU JA HOITO, osastonjohtaja Mikko Härö (Aada Taipale)

14.2.2022 klo 15.15-17

MAISEMANHOIDON JA -SUOJELUN TYÖKENTÄÄ, ympäristöneuvos Tapio Heikkilä (Aada Taipale)

21.2.2022 klo 15.15-17

HELSINGIN KULTTUURIYMPÄRISTÖT JA KAUPUNGIN MUUTOS, TKT Riitta Salastie (Aada Taipale)

28.2.2022 **huom. klo 15.15-18**

KANSALLISMAISEMAT 1 seminaari (Ranja Hautamäki)
5 esitystä

7.3.2022 **huom. klo 15.15-18**

KANSALLISMAISEMAT 2 -seminaari (Ranja Hautamäki)
5 esitystä

14.3.2022 **huom. klo 15.15-18**

KANSALLISMAISEMAT 3 -seminaari (Ranja Hautamäki)
5 esitystä

21.3.2022 klo 15.15-17

KULTTUURIMAISEMAT MAISEMA-ARKKITEHDIN TYÖKENTÄSSÄ, maisema-arkkit. Kristiina Rinkinen
(Aada Taipale)

31.3.2022 esseen/oppimispäiväkirjan palautus